ชื่อเรื่อง การศึกษาความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้าง สนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น

ปริญญา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) ผัวิจัย ปรัชญา ผิวผาง

กรรมการที่ปรึกษา คร.รังสรรค์ สิงหเลิศ ประธานกรรมการ

> ดร ชาตรี ศิริสวัสดิ์ กรรมการ

อาจารย์ชมพูนท เมฆเมืองทอง กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุปร<mark>ะส</mark>งค์เพื่อศึกษา<mark>ระคับค</mark>วามรู้ เปรียบเทียบระคับความรู้ของ ประชาชนจำแนกตามอาชีพ ระ<mark>ดับการศึกษาและประส</mark>บการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะ มูลฝอย ปัญหาและข้อเสนอ<mark>แนะเกี่ย</mark>วกับก<mark>าร</mark>กำจัดข<mark>ยะมูลฝ</mark>อยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขต ก่อสร้างศูนย์กำจัดขย<mark>ะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอ</mark>นแก่น กลุ่มตัวอย่างได้แก่ หัวหน้า ครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลทุ่งโป่<mark>ง และตำบลโคกสูง อำเภออุบลรั</mark>ตน์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 321 คน ที่ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน และใช้วิธีการ สมแบบกำหนดโควตา และสมแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบทคสอบชนิดเลือกตอบ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถึ่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ การทดสอบค่าที่ (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเคียว (One Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า

- 1. ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ในเขตก่อสร้าง ศูนย์กำจัดขยะมูลผ่อยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับปานกลาง
- 2. การเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ใน เขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น จำแนกตามอาชีพ ระดับ การศึกษา และประสบการณ์ในการศึกษาคูงานการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า
- 2.1 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีอาชีพรับราชการและ

รัฐวิสาหกิจ มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขายและ ธุรกิจส่วนตัว และเกษตรกรรมและรับจ้าง และประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีความรู้ เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้าง

- 2.2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะ
  มูลฝอยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีระดับการศึกษา
  อนุปริญญาขึ้นไป มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับ
  การศึกษาประถมศึกษา มัชยมศึกษาตอนต้นและ มัชยมศึกษาตอนปลาย และประชาชนที่มี
  การศึกษาระดับมัชยมศึกษาตอนต้นและมัชยมศึกษาตอนปลาย มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัด
  ขยะมูลฝอยรวมมากกว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา
- 2.3 ประชาชนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยประชาชนที่มีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย มีความรู้มากกว่า ประชาชนที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการศึกษาดูงานการกำจัดขยะมูลฝอย
- 3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยรวมของประชาชนที่อยู่ ในเขตก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยแบบผสมผสาน จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ 1) ด้าน การคัดแยก พบว่า เจ้าของแหล่งกำเนิดขยะมูลฝอยใม่ให้ความสำคัญในการคัดแยกขยะมูลฝอย ดังนั้นควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดระบบผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย และพัฒนา ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยก และเก็บขนขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและปลอดกัยแก่ ประชาชน 2) ด้านการเผา พบว่า ก่อให้เกิดความรำดาญเนื่องจากกลิ่นควันและละอองเขม่า ทำให้เกิดปัญหามลพิษต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นควรมีการคัดเลือกขยะที่จะนำมาเผาเสียก่อน เนื่องจากขยะบางชนิดเมื่อถูกความร้อนสามารถปล่อยก๊าซที่เป็นพิษออกมา 3) ด้านการหมัก เป็นปุ๋ย พบว่า ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยกขยะที่จะนำมาหมักเป็นปุ๋ย โดยการนำขยะมาเทกองรวมกันไว้ จะส่งกลิ่นเหม็นก่อให้เกิดความรำคาญ และเป็นแหล่ง แพร่กระจายของเชื้อโรค ดังนั้นควรรณรงค์และส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับ การคัดแยกขยะประเภทอินทรีย์วัดถุออกจากขยะประเภทอื่น ๆ และ 4) ด้านการฝังกลบ พบว่า หาสถานที่ยากเพราะหากดำเนินการฝังกลบไม่ถูกวิธีจะส่งผลให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสีย และกลิ่น รบกวนผู้อยู่บริเวณใกล้เคียง ดังนั้นควรควบคุมการดำเนินงานฝังกลบให้ถูกต้องเพื่อป้องกัน การปนเปื้อนของแหล่งน้ำใต้ดินในบริเวณใกล้เคียง

Title: A Study of the Knowledge of Villagers on Garbage Management in

Construction Area of the Center of Integrated Garbage Management in

Khon Kaen Province

Author: Mr. Pratchya Puepang Degree: M.A. (Social Sciences for Development)

Advisors: Dr. Rungsan Singhalert Chairman

Dr. Chatri Siriswat Committee

Mrs. Chompoonuch Mekmaungthong Committee

Rajabhat Maha Sarakham University, 2006

Abstract

The purposes of this research were to survey, compare the knowledge of the villagers, and also the problems and suggestions about garbage management based on occupations, educational background and a study visit about the garbage management in construction area of the center of integrated garbage management in Khon Kaen province. The research samples were 321 heads of the families in Thungpong and Khongsoong sub-districts, Ubonrat district, Khon Kaen. They were selected by the quota and simple random sampling techniques based on Taro Yamane's formula. The data was collected by multiple-tests with 0.92 of validity. The research statistics used were mode, percentage, mean, standard deviation, F-test and one way ANOWA.

Results of the research were as follow:

- 1. According to the data, it was found that the level of the knowledge of villagers about garbage management was average.
  - 2. In regard to the factors, it indicated that:
- 2.1 Villagers who had different occupations had significantly differences in garbage management at .05. Government officers and enterprise officials knew about garbage management more than traders, businessmen, farmers and labours.

Traders and businessmen had the knowledge about garbage management more than farmers and labours.

- 2.2 Villagers who had different educational background had significantly difference in garbage management at .05. The villagers who got at least associate diploma knew about garbage management more than the ones who got primary school and high school diploma. And also the ones who got high school diploma had the knowledge about garbage management more than the ones who got primary school.
- 2.3 Villagers who had different experience in a study visit had significantly differences in garbage management at .05. The ones who had experiences in the study visit had the knowledge about garbage management more than the ones who did not have the experience.
- 3. In conclusion, the findings indicate that a garbage-selecting process is inefficient. The villagers do not know how to classify the garbage in group.

  They should be trained about a safe garbage-selecting process. In regard to getting rid of the garbage, it was found that the villagers were disturbed by its smell and smoke leading the pollution. An efficient garbage-selecting process is able to solve the pollution in community. Moreover, the villagers do not know how to make organic matter from the garbage. They do not also know a garbage-covered process leading to water and air pollution in community. Therefore, the efficient strategy of garbage management should be introduced to the villagers.

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY